EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.4.2025
COM(2025) 166 final

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Letno poročilo o Uredbi (EU) 2022/1925 Evropskega parlamenta in Sveta o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju in spremembi direktiv (EU) 2019/1937 in (EU) 2020/1828 (akt o digitalnih trgih)

I. UVOD

(1) To poročilo je naslovljeno na Evropski parlament in Svet Evropske unije. V njem so opisane dejavnosti, ki jih je Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) v letu 2024 izvajala v zvezi z Uredbo (EU) 2022/1925[1] (v nadaljnjem besedilu: akt o digitalnih trgih), kot je določeno v členu 35 akta o digitalnih trgih[2].

(2) Prvo letno poročilo o dejavnostih Komisije v zvezi z aktom o digitalnih trgih je bilo sprejeto 6. marca 2024[3]. Komisija je v prvem letnem poročilu poročala predvsem o sklepih, s katerimi so bila podjetja Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta in Microsoft septembra 2023 imenovana za vratarje.

(3) Komisija je maja 2024 za vratarja imenovala podjetje Booking, in sicer v zvezi z njegovo spletno posredniško storitvijo Booking.com, aprila 2024 pa je imenovanju podjetja Apple dodala še eno jedrno platformno storitev, in sicer njegov operacijski sistem iPadOS.

(4) Komisija je zaključila tudi štiri preiskave trga, pri čemer je nekatere začela že leta 2023. Preiskave, ki so se začele leta 2023, se nanašajo na zahteve za ovržbo domnev, ki so jih podjetja predložila skupaj z uradnimi obvestili in v katerih so trdila, da kljub doseganju mejnih vrednosti za imenovanje ne izpolnjujejo zahtev za to, da bi bila imenovana za vratarje. V okviru teh preiskav in kvalitativnega imenovanja operacijskega sistema iPadOS je strokovno svetovanje zagotovil svetovalni odbor za digitalne trge[4].

(5) Leta 2024 se je začela faza izvajanja in izvrševanja akta o digitalnih trgih, rok za začetek izpolnjevanja obveznosti v zvezi z imenovanji od 5. septembra 2023 dalje pa je bil 7. marec 2024. Komisija je vzpostavila regulativni dialog z vsemi imenovanimi vratarji, poleg tega pa je začela šest preiskav zaradi neizpolnjevanja obveznosti, in sicer v zvezi s tremi vratarji: podjetji Alphabet, Apple in Meta. V dveh postopkih je izdala predhodne ugotovitve[5]. Poleg tega je Komisija napovedala predhodne preiskovalne ukrepe v zvezi s podjetjem Amazon[6].

(6) Komisija je začela tudi dva postopka za določitev obveznosti podjetja Apple glede interoperabilnosti v skladu z aktom o digitalnih trgih in izdala predhodne ugotovitve, v katerih je tretje osebe zaprosila za povratne informacije o ukrepih, ki bi jih moralo podjetje Apple sprejeti za zagotovitev učinkovite interoperabilnosti[7].

(7) Vzporedno s svojo dejavnostjo spremljanja in izvrševanja je Komisija gostila številna srečanja z vratarji in najrazličnejšimi zainteresiranimi tretjimi osebami, vključno s

---

[1] UL L 265, 12.10.2022, str. 1.

[2] Komisija mora v skladu s členom 35 akta o digitalnih trgih predložiti letno poročilo o izvajanju akta o digitalnih trgih in napredku pri doseganju njegovih ciljev. To je drugo tovrstno poročilo, zajema pa drugo leto uporabe akta o digitalnih trgih.

[3] Poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu: Letno poročilo o aktu o digitalnih trgih (2022/1925), COM(2024) 106 final.

4 Svetovalni odbor za digitalne trge Komisiji pomaga pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi akta o digitalnih trgih. Na podlagi Uredbe (EU) št. 182/2011 je razvrščen kot odbor in deluje v skladu s svojim poslovnikom. Svetovalni odbor za digitalne trge je sodeloval pri vseh štirih preiskavah trga, sestal pa se je 1. februarja, 20. marca in 4. oktobra 2024.

[5] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-meta-over-its-pay-or-consent-model-breach-digital-markets-act-2024-07-01_en in https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-apple-and-opens-additional-non-compliance-investigation-2024-06-24_en.

[6] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-opens-non-compliance-investigations-against-alphabet-apple-and-meta-under-digital-markets-2024-03-25_en.

[7] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-starts-first-proceedings-specify-apples-interoperability-obligations-under-digital-2024-09-19_en in https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-seeks-feedback-measures-apple-should-take-ensure-interoperability-under-digital-markets-2024-12-19_en.

poslovnimi uporabniki, razvijalci, tistimi, ki so kritični do vratarjev, trgovinskimi združenji, organizacijami civilne družbe in predstavniki strank. Organizirala tudi več delavnic o izpolnjevanju obveznosti, s katerimi je deležnikom omogočila vpogled v rešitve, ki so jih za izpolnjevanje obveznosti uvedli vratarji. Poleg tega se je skupina na visoki ravni za akt o digitalnih trgih odločila ustanoviti tri tematske podskupine za podatke, interoperabilnost in umetno inteligenco, v letu 2024 pa se je tudi večkrat sestala. To je olajšalo sodelovanje in spodbudilo sodelovalni dialog s skupnostjo evropskih regulatorjev[8].

(8) Oddelki v nadaljevanju vsebujejo celovit pregled izvajanja akta o digitalnih trgih s strani Komisije in napredka pri doseganju ciljev akta v letu 2024. V oddelku II se poroča o imenovanjih in drugih dejavnostih, ki niso povezane s spremljanjem. V oddelku III je opisano spremljanje izpolnjevanja obveznosti vratarjev. V oddelku IV so obravnavane zahteve glede poročanja vratarjev v zvezi s praksami oblikovanja profilov potrošnikov. V oddelku V sta podrobno opisana sodelovanje in usklajevanje med Komisijo in nacionalnimi organi. Nazadnje je v oddelku VI opisano delo, ki ga je opravila skupina na visoki ravni.

II. IMENOVANJA IN DRUGE DEJAVNOSTI, KI NISO POVEZANE S SPREMLJANJEM

1. Uradna obvestila, imenovanja in preiskave trga

(9) V skladu s členom 3(3) akta o digitalnih trgih morajo podjetja Komisijo uradno obvestiti, ko jedrne platformne storitve, ki jih zagotavljajo, dosegajo mejne vrednosti iz člena 3(2) akta o digitalnih trgih. Vendar pa lahko podjetja, ki dosegajo te mejne vrednosti, v skladu s členom 3(5) akta o digitalnih trgih predložijo dovolj dobro utemeljene argumente, zakaj ne bi smela biti imenovana za vratarje.

(10) Komisija je leta 2024 v skladu s členom 3(3) akta o digitalnih trgih prejela uradna obvestila podjetij Booking, ByteDance in X[9].

(11) Podjetje Booking je 1. marca 2024 Komisijo uradno obvestilo, da dosega mejne vrednosti iz člena 3(2) akta o digitalnih trgih v zvezi s svojo spletno posredniško storitvijo Booking.com. Zato ga je Komisija 13. maja 2024 imenovala za vratarja v zvezi s to jedrno platformno storitvijo[10]. Podjetje Booking je moralo obveznosti iz akta o digitalnih trgih začeti izpolnjevati 14. novembra 2024, to je šest mesecev po svojem imenovanju[11].

(12) Podjetje ByteDance je 1. marca 2024 Komisijo uradno obvestilo, da dosega mejne vrednosti iz člena 3(2) akta o digitalnih trgih v zvezi s svojo storitvijo spletnega oglaševanja TikTok Ads. V skladu s členom 3(5) akta o digitalnih trgih je predložilo tudi zahtevo za ovržbo domnev, v kateri je trdilo, da se storitev TikTok Ads ne šteje za pomembno vstopno točko med poslovnimi uporabniki in končnimi uporabniki. Komisija je 13. maja 2024 ugodila zahtevi za ovržbo domnev, ki jo je podjetje TikTok predložilo v zvezi s svojo storitvijo spletnega oglaševanja TikTok Ads. Zahtevi za ovržbo domnev je bilo neposredno ugodeno v 45 delovnih dneh, saj je podjetje

[8] Skupino na visoki ravni za akt o digitalnih trgih sestavljajo naslednji organi in mreže regulatorjev: Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC), Evropski nadzornik za varstvo podatkov in Evropski odbor za varstvo podatkov (ENVP/EOVP), Evropska mreža za konkurenco, mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov in skupina evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA).
[9] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/latest-news_en.
[10] Sklep Komisije, zadeva DMA.100019 – Booking – Spletne posredniške storitve – Vertikalno: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4360/oj.
[11] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/booking-must-comply-all-relevant-obligations-under-digital-markets-act-2024-11-14_en.

dokazalo, da njegova storitev ne izpolnjuje zahtev iz člena 3(1) akta o digitalnih trgih[12].

(13) Podjetje X je 1. marca 2024 predložilo uradno obvestilo v zvezi s svojim družbenim omrežjem X in storitvijo spletnega oglaševanja X Ads, skupaj z zahtevama za ovržbo domnev, v katerih je trdilo, da se, tudi če so ustrezne mejne vrednosti dosežene, ne šteje za pomembno vstopno točko med poslovnimi in končnimi uporabniki[13]. Komisija je 13. maja 2024 sprejela sklep, s katerim je neposredno sprejela zahtevo za ovržbo domnev v zvezi s storitvijo X Ads[14], z ločenim sklepom pa je začela preiskavo trga v skladu s členom 17(3) akta o digitalnih trgih, da bi ocenila, ali bi bilo treba družbeno omrežje X navesti v sklepu o imenovanju[15]. Komisija je po poglobljeni preiskavi trga[16] 16. oktobra 2024 ugotovila, da družbeno omrežje X ni pomembna vstopna točka, prek katere bi poslovni uporabniki dosegali končne uporabnike. Zato je ugodila zahtevi za ovržbo domnev in družbenega omrežja X ni navedla v sklepu o imenovanju.[17] Sklep je bil sprejet po seji svetovalnega odbora za digitalne trge 4. oktobra 2024, ki je izdal pozitivno mnenje.

(14) Komisija je leta 2024 zaključila tudi preiskave trga na podlagi zahtev za ovržbo domnev, ki jih je začela 5. septembra 2023, da bi ugotovila, ali bi bilo treba podjetje Apple imenovati za vratarja v zvezi s storitvijo iMessage, podjetje Microsoft pa v zvezi s storitvami Bing, Edge in Microsoft Advertising. Po poglobljenih preiskavah trga se je odločila, da podjetij Apple[18] in Microsoft[19] v zvezi s temi storitvami ne bo imenovala za vratarja. Sklepi so bili sprejeti po seji svetovalnega odbora za digitalne trge 1. februarja 2024, ki je izdal pozitivno mnenje o sklepih.

(15) Poleg tega je Komisija 29. aprila 2024 na podlagi poglobljene preiskave trga, ki jo je začela septembra 2023, podjetje Apple imenovala za vratarja v zvezi z njegovo jedrno platformno storitvijo iPadOS[20]. Sklep je bil sprejet po seji svetovalnega odbora za digitalne trge 20. marca 2024, ki je izdal pozitivno mnenje o sklepu. Podjetje Apple je moralo obveznosti iz akta o digitalnih trgih začeti izpolnjevati 4. novembra 2024, to je šest mesecev po imenovanju.

(16) Z imenovanjem podjetja Booking za vratarja v zvezi z njegovo spletno posredniško storitvijo (Booking.com) in podjetja Apple v zvezi z njegovim operacijskim sistemom (iPadOS) se je skupno število imenovanih vratarjev leta 2024 povečalo s šestih na sedem podjetij, število jedrnih platformnih storitev, navedenih v sklepih o imenovanju, pa se je s prejšnjih 22 povečalo na 24[21].

(17) Komisija je bila leta 2024 stranka v treh tekočih ničnostnih tožbah, ki so jih podjetja ByteDance, Meta in Apple novembra 2023 vložila zoper odločitve svojem

[12] Zadeva DMA.100042 ByteDance – Storitve spletnega oglaševanja: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100042_134.pdf.
[13] V naslednjem oddelku letnega poročila o aktu o digitalnih trgih je proučeno, kako se je Komisija odzvala na zahteve za ovržbo domnev. Za več podrobnosti glej: *Tržne preiskave in zahteve za ovržbo domnev*.
[14] Zadeva DMA.100232 – X – Storitve spletnega oglaševanja: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100232_44.pdf.
[15] Zadeva DMA.100041 – X – Družbeno omrežje: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100041_631.pdf.
[16] Vključno s prispevki poslovnih uporabnikov X in drugih ponudnikov družbenih omrežij.
[17] Ta sklep še ni bil objavljen.
[18] Zadeva DMA.100022 – Apple – Medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100022_2757.pdf.
[19] Zadeve DMA.100015 – Spletni iskalniki Microsoft; DMA.100028 – Spletni brskalniki Microsoft; DMA.100034 – Storitve spletnega oglaševanja Microsoft: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100015_700.pdf.
[20] Sklep Komisije, zadeva DMA.100047 – Apple – iPadOS: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4374/oj.
[21] Za shematski prikaz zadevnih vratarjev in jedrnih platformnih storitev glej naslednjo povezavo do spletišča akta o digitalnih trgih: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/gatekeepers_en?prefLang=sl&etrans=sl.

imenovanju. Kar zadeva pritožbo podjetja ByteDance, je predsednik Splošnega sodišča februarja 2024 zavrnil njegovo zahtevo za izdajo začasne odredbe, julija 2024 pa je Splošno sodišče v hitrem postopku potrdilo sklep Komisije o imenovanju tega podjetja[22]. Podjetje ByteDance je septembra 2024 vložilo pritožbo zoper odločitev Splošnega sodišča o potrditvi njegovega imenovanja[23].

(18) Komisija je tožena stranka še v dveh drugih tekočih sodnih postopkih: (i) v tožbi, ki jo je odvetnik podjetja ByteDance avgusta 2024 vložil v svojem imenu in s katero izpodbija sklep Komisije o zavrnitvi zahteve za dostop do dokumentov v zvezi z imenovanjem podjetja ByteDance[24], in (ii) v tožbi, ki jo je podjetje Opera julija 2024 pri Splošnem sodišču vložilo zoper neimenovanje podjetja Microsoft za vratarja v zvezi z njegovim spletnim brskalnikom Edge[25].

2. Druge dejavnosti, ki niso povezane s spremljanjem

(19) Komisija je od sprejetja akta o digitalnih trgih velik poudarek namenila izboljšanju svojih preiskovalnih orodij. Tako je 30. aprila 2024 uvedla orodje za žvižgače v okviru akta o digitalnih trgih[26], ki je podobno tistemu, ki je na voljo za izvrševanje protimonopolne politike in za Uredbo (EU) 2022/2065 (v nadaljnjem besedilu: akt o digitalnih storitvah). To orodje posameznikom omogoča, da zasebno in zaupno predložijo informacije v zvezi z morebitnim neizpolnjevanjem obveznosti vratarjev na podlagi akta o digitalnih trgih[27]. Komisija je leta 2024 prek tega orodja prejela 20 predložitev.

(20) Kar zadeva sodelovanje javnosti, Komisija vzdržuje in redno posodablja spletišče akta o digitalnih trgih[28]. Na tem spletišču so na voljo osnovne informacije o aktu o digitalnih trgih, funkcija za iskanje uradnih aktov Komisije, povezanih z aktom o digitalnih trgih, oddelek z vprašanji in odgovori, ki se redno posodablja[29], objavljena pa so tudi vsa zadevna sporočila za javnost. Komisija o razvoju dogodkov, povezanih z aktom o digitalnih trgih, obvešča tudi prek svojih računov na družbenih medijih[30].

(21) Komisija je leta 2024 naročila devet z aktom o digitalnih trgih povezanih študij, strokovnih svetovalnih storitev ali pilotnih projektov.

III. SPREMLJANJE IZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI VRATARJEV

1. Dejavnost spremljanja

(22) Vratarji morajo izpolnjevati obveznosti iz členov 5, 6, 7, 14 in 15 akta o digitalnih trgih. Zahteva po izpolnjevanju obveznosti začne takoj po imenovanju veljati v zvezi

---

[22] Zadeva T-1077/23 R, Bytedance/Komisija, UL C, C/2024/476, 3.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2317/oj, in zadeva T-1077/23, Bytedance/Komisija, UL C, C/2024/476, 3.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/476/oj.

[23] Zadeva C-627/24 P, Bytedance/Komisija, UL C, C/2024/6639, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6639/oj.

[24] Zadeva T-433/24, Batchelor/Komisija, UL C, C/2024/6103, 21.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6103/oj.

[25] Zadeva T-357/24, Opera Norway/Komisija, UL C, C/2024/5640, 30.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5640/oj.

[26] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/whistleblower-tool_en.

[27] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-launches-whistleblower-tools-digital-services-act-and-digital-markets-act-2024-04-30_en.

[28] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_sl.

[29] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma/questions-and-answers_en.

[30] Novice in poročila Komisije o aktu o digitalnih trgih je mogoče spremljati prek več računov: https://www.instagram.com/DigitalEU/; https://www.linkedin.com/showcase/digital-eu/; https://twitter.com/DigitalEU; https://www.youtube.com/c/DigitalEU; https://www.facebook.com/DigitalEU; https://www.linkedin.com/showcase/dg-competition; https://twitter.com/EU_Competition; https://www.youtube.com/@dgcompetition44.

z obveznostjo obveščanja Komisije o koncentracijah (člen 14 akta o digitalnih trgih) ter najpozneje šest mesecev po imenovanju v zvezi z obveznostmi in prepovedmi iz členov 5, 6 in 7 (v skladu s členom 3(10) akta o digitalnih trgih) ter člena 15 akta o digitalnih trgih. Za podjetja, imenovana 5. septembra 2023, se je to šestmesečno obdobje končalo 7. marca 2024. Glede na naknadno imenovanje v zvezi s storitvijo iPadOS 29. aprila 2024 je moralo podjetje Apple do 4. novembra 2024 izpolniti tudi obveznosti iz akta o digitalnih trgih v zvezi s to jedrno platformno storitvijo, podjetje Booking, ki je bilo imenovano 13. maja 2024, pa jih je moralo izpolniti do 14. novembra 2024 v zvezi s storitvijo Booking.com.

(23) Kot se zahteva v členu 11 akta o digitalnih trgih, so šest mesecev po imenovanju vsi vratarji predložili poročila o izpolnjevanju obveznosti, v skladu s členom 15 akta o digitalnih trgih pa tudi neodvisno revidirane opise tehnik oblikovanja profilov potrošnikov, ki se uporabljajo v njihovih jedrnih platformnih storitvah. Povezave do nezaupnih različic teh dokumentov so bile objavljene na spletišču Komisije o aktu o digitalnih trgih[31]. Naslednja poročila vratarjev o izpolnjevanju obveznosti je bilo treba predložiti do 7. marca 2025[32]. Ta poročila naj bi vključevala posodobitve ukrepov vratarjev za izpolnjevanje obveznosti.

(24) Komisija je ocenila vsa poročila o izpolnjevanju obveznosti, prejeta leta 2024, in se glede njihove vsebine obrnila na vratarje. Marca 2024 je z zainteresiranimi deležniki organizirala šest delavnic o izpolnjevanju obveznosti, po eno za vsakega od vratarjev, imenovanih 5. septembra 2023. Po imenovanju podjetja Booking maja 2024 je bila zanj novembra 2024 organizirana še ena delavnica. Namen delavnic je bil omogočiti tretjim osebam, da od vratarjev zahtevajo pojasnila in jim zagotovijo povratne informacije o njihovih rešitvah glede izpolnjevanja obveznosti. Vse delavnice so bile odprte za javnost, prednost pri udeležbi v živo pa so imeli poslovni uporabniki, civilna družba in poslovna združenja. Delavnice so bile dostopne tudi na spletu. Posnetki vseh delavnic, izvedenih v letu 2024, so na voljo na spletišču Komisije o aktu o digitalnih trgih[33].

(25) Poleg tega, da se je Komisija posvečala delavnicam o izpolnjevanju obveznosti in delu v zvezi s poročili o izpolnjevanju obveznosti[34], je prek različnih kanalov tudi stalno sodelovala z vratarji in zainteresiranimi tretjimi osebami, da bi spremljala in ocenjevala izpolnjevanje obveznosti. To je vključevalo dvostranska srečanja in tehnične delavnice, na katerih so se srečevali predstavniki vratarjev in zainteresiranih tretjih oseb. Poleg tega je Komisija vratarjem in tretjim osebam pošiljala zahteve za informacije. Vratarje je tudi dosledno spodbujala, naj neposredno sodelujejo z akterji na trgu, pri čemer je poudarjala, da je to sodelovanje za vratarje pomemben del dokazovanja dejanskega izpolnjevanja obveznosti.

(26) Komisija je spremljala, kako vratarji izvajajo zahteve iz člena 28 akta o digitalnih trgih, da uvedejo funkcijo za zagotavljanje skladnosti, ki mora biti neodvisna od operativnih funkcij vratarja, opravlja pa jo ena ali več odgovornih oseb za zagotavljanje skladnosti, ki imajo zadostna pooblastila, status in vire, da lahko preverjajo izpolnjevanje obveznosti vratarja iz akta o digitalnih trgih in mu v zvezi s tem svetujejo. Vsi imenovani vratarji so določili odgovorne osebe za zagotavljanje skladnosti v skladu z načeli iz člena 28 akta o digitalnih trgih in podrobnosti sporočili Komisiji. Komisija je imela leta 2024 dva sestanka v živo z odgovornimi osebami za

[31] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports in https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/consumer-profiling-reports.
[32] To ni vključevalo podjetja Booking, za katero je bil ta rok 14. november 2024.
[33] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/events/workshops_en.
[34] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports.

zagotavljanje skladnosti vsakega vratarja. Namen teh sestankov je bil izvedeti, kako je bila funkcija za zagotavljanje skladnosti uvedena in organizirana, ter oceniti tekoči regulativni dialog. Nazadnje je Komisija v podporo morebitnim izvršilnim ukrepom leta 2024 sprejela odredbe o hrambi podatkov, s katerimi je od šestih vratarjev – podjetij Alphabet, Amazon, Apple, Meta, Microsoft in Booking – zahtevala, naj hranijo dokumente, ki bi se lahko uporabili za oceno njihovega izpolnjevanja posameznih obveznosti iz akta o digitalnih trgih[35].

2. Ugotovitve o izpolnjevanju obveznosti iz členov 5, 6 in 7 akta o digitalnih trgih[36]

(27) Ta oddelek se nanaša na ugotovitve Komisije o temah iz členov 5, 6 in 7 akta o digitalnih trgih ter ukrepe, ki jih je sprejela. Spodnji primeri niso izčrpni, ampak opisujejo glavne ukrepe Komisije, kar zadeva izpolnjevanje obveznosti iz akta o digitalnih trgih.

a) Omogočanje uporabnikom, da imajo nadzor nad svojimi podatki

(28) Z aktom o digitalnih trgih se priznava pomen podatkov na digitalnih trgih in poudarja, da lahko zbiranje podatkov pri vratarju in omejen dostop konkurentov do podatkov vodita do manjše tekmovalnosti, manjše izbire za končne uporabnike glede njihovih podatkov in manj inovacij. Natančneje, v zvezi s tekmovalnostjo je v aktu o digitalnih trgih pojasnjeno, da lahko to, da vratarji prek svojih platformnih storitev zbirajo podatke, povzroči ovire za vstop na trge, na katerih so ti vratarji prisotni. Z drugimi besedami, zbiranje podatkov lahko novim akterjem oteži ponujanje njihovih storitev na teh trgih.

(29) Podobno lahko tekmovalnost ogrozi tudi vratar, ki omeji menjavo ali večdomnost, na primer tako, da končnim uporabnikom ne dovoli prenosa njihovih podatkov. Take omejitve lahko na primer končnim uporabnikom otežijo prehod z uveljavljenega družbenega omrežja na novo, saj se bojijo, da bodo med postopkom izgubili stike ali lastne vsebine. Z aktom o digitalnih trgih se to poskuša rešiti tako, da imajo končni uporabniki večjo izbiro glede tega, kako se njihovi podatki uporabljajo in kako jih sami želijo uporabljati, hkrati pa se poslovnim uporabnikom zagotavlja boljši dostop do podatkov, ki jih ustvarijo z uporabo jedrnih platformnih storitev.

(30) V skladu s členom 5(2) akta o digitalnih trgih morajo vratarji izvajati ukrepe, ki končnim uporabnikom omogočajo, da se odločijo, ali bodo privolili ali ne v združevanje in/ali navzkrižno uporabo svojih podatkov v storitvah vratarjev. Komisija se je 25. marca 2024 odločila, da proti podjetju Meta začne preiskavo zaradi neizpolnjevanja te obveznosti[37]. Namen preiskave je oceniti, ali je poslovni model podjetja Meta, ki temelji na oglaševanju „plačaj ali privoli“, skladen z njegovo obveznostjo, da pridobi privolitev uporabnikov, kadar namerava združiti ali navzkrižno uporabiti osebne podatke končnih uporabnikov v svojih različnih storitvah. Komisija je v predhodnih ugotovitvah, objavljenih 1. julija 2024, izrazila pomislek, da binarna izbira, ki jo nalaga model podjetja Meta „plačaj ali privoli“, morda ne zagotavlja prave alternative za uporabnike, ki ne želijo privoliti v obdelavo svojih osebnih podatkov. Evropski odbor za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: EOVP) je avgusta 2024 v skladu s členom 64(2) splošne uredbe o varstvu podatkov izdal mnenje o modelih „plačaj ali privoli“, ki jih uvajajo velike spletne platforme. Podjetje Meta je 13. novembra 2024 posodobilo svoj model „plačaj ali privoli“, tako

[35] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1689.

[36] Nič v tem poročilu ne potrjuje, da so ukrepi za izpolnjevanje obveznosti, ki so jih sprejeli vratarji, popolnoma ali delno skladni z aktom o digitalnih trgih.

[37] Komisija je sodelovala z irsko komisijo za varstvo podatkov, ki prav tako preiskuje model podjetja Meta „privoli ali plačaj“ glede na splošno uredbo o varstvu podatkov, da bi zagotovila popolno skladnost pri uporabi prava EU.

da je ponudilo tako imenovano „manj osebno alternativo“. Poleg tega, da Komisija izvaja preiskavo o izpolnjevanju obveznosti podjetja Meta v obdobju pred 13. novembrom 2024, trenutno tudi ocenjuje revidirano rešitev tega podjetja za izpolnjevanje obveznosti. Kar zadeva prenosljivost podatkov in dostop do njih, so vratarji leta 2024 začeli izboljševati svoje rešitve na področju prenosljivosti podatkov, da bi se približali omogočanju stalne prenosljivosti podatkov in dostopa do njih v realnem času, tako da bi lahko končni uporabniki zlahka prenesli svoje podatke, poslovni uporabniki pa do njih enostavno dostopali. V letu 2024 so rešitve uvedli vsi imenovani vratarji. To vključuje rešitve za prenos podatkov, ki končnim uporabnikom, na primer uporabnikom storitev Google Search, Facebook ali TikTok, omogočajo, da pooblaščenim tretjim osebam omogočijo dostop do svojih preteklih in prihodnjih podatkov, te pa lahko tretje osebe nato uporabijo za ponujanje konkurenčnih ali inovativnih storitev. Poleg tega že uvedene in znatno izboljšane rešitve za prenos podatkov poslovnim uporabnikom različnih storitev, navedenih v sklepih o imenovanju vratarjev (npr. Amazon Marketplace, Booking.com ali YouTube), omogočajo dostop do podatkov, ki jih ustvarijo v okviru teh storitev.

(31) Komisija pozorno spremlja delovanje teh novih orodij ter se ob tem posvetuje z vratarji in najrazličnejšimi zainteresiranimi tretjimi osebami. Začela je intenziven regulativni dialog z vsemi vratarji, da bi jih spodbudila, naj po potrebi na podlagi povratnih informacij tretjih oseb izboljšajo svoje rešitve za izpolnjevanje obveznosti. Naslednja poročila vratarjev o izpolnjevanju obveznosti, ki so jih morali predložiti marca 2025, bi morala odražati nekatere od teh izboljšav in tekoče delo. Komisija bo še naprej zbirala povratne informacije trga o tem, ali so uvedene rešitve učinkovite pri doseganju ciljev akta o digitalnih trgih.

b) **Odpiranje mobilnih ekosistemov**

(32) Cilja tekmovalnosti in pravičnosti v ekosistemih vratarjev pomenita, da se zagotovi izbira potrošnikov, tako da se končnim uporabnikom omogoči dostop do raznolikih in inovativnih izdelkov in storitev, ki izpolnjujejo njihove potrebe, hkrati pa se jim omogoči tudi enostavno prehajanje med alternativnimi izdelki in storitvami. Med določbami akta o digitalnih trgih, ki imajo ključno vlogo pri odpiranju mobilnih ekosistemov, so določbe o možnosti razvijalcev, da aplikacije distribuirajo prek alternativnih virov[38], in določbe, s katerimi se zahtevajo učinkovita interoperabilnost, enostavno spreminjanje privzetih nastavitev, odstranitev ali prikaz izbirnega zaslona (zlasti člen 6(3), (4) in (7) akta o digitalnih trgih).

Privzete nastavitve, izbirni zasloni in odstranitev

(33) Ena od prednostnih nalog Komisije na področju izvrševanja je preprečiti vratarjem, da bi prek privzetih nastavitev izkoriščali vedenjsko pristranskost potrošnikov, in končnim uporabnikom omogočiti enostavno prehajanje med različnimi digitalnimi rešitvami v operacijskem sistemu ali spletnem brskalniku vratarjev, kot je določeno v členu 6(3) akta o digitalnih trgih. Z omejitvijo možnosti vratarjev, da ljudi usmerjajo k svojim izdelkom ali storitvam, se poslovnim uporabnikom, kot so ponudniki alternativnih spletnih brskalnikov in iskalnikov, omogoči, da povečajo svojo prepoznavnost ter izboljšajo izdelke in storitve, ki jih ponujajo. S to povečano tekmovalnostjo med vratarji pri ponujanju storitev se razširja nabor možnosti za končne uporabnike.

(34) Komisija je sprejela odločne ukrepe za zagotovitev, da bodo vratarji uporabnikom hitro zagotovili večjo izbiro. Proti podjetju Apple je 25. marca 2024 začela postopek v odziv na dokaze, da vratar ni bil učinkovit pri izpolnjevanju svojih obveznosti, da

[38] Kot so trgovine z aplikacijami tretjih oseb.

končnim uporabnikom omogoči enostavno spreminjanje privzetih nastavitev v sistemu iOS (tudi prek zaslona za izbiro spletnega brskalnika) ali odstranitev programskih aplikacij podjetja Apple v sistemu iOS. Komisija je sodelovala tudi pri intenzivnih regulativnih izmenjavah s podjetjema Alphabet in Microsoft, ki morata končnim uporabnikom prav tako omogočiti enostavno spreminjanje privzetih nastavitev in odstranjevanje programskih aplikacij.

(35) Prizadevanja Komisije so privedla do jasnih in oprijemljivih rezultatov. Podjetje Apple je avgusta 2024 napovedalo vrsto sprememb: odstranilo je več spornih zadev pri uporabniški izkušnji ob izbiri spletnega brskalnika na zaslonu za izbiro in povečalo število programskih aplikacij, pri katerih lahko končni uporabniki spremenijo privzete nastavitve ali jih odstranijo. Na voljo je tudi nov razdelek s privzetimi nastavitvami aplikacij, ki olajša spreminjanje privzetih nastavitev. Te spremembe so zdaj uvedene v sistemih iOS in iPadOS. Podjetje Apple načrtuje, da bo spomladi leta 2025 uvedlo nove posodobitve. Komisija bo še naprej pozorno spremljala ukrepe, ki jih izvaja podjetje Apple, in preverjala, ali to podjetje kot vratar dejansko izpolnjuje obveznosti iz akta o digitalnih trgih.

(36) Podjetje Alphabet zdaj prikazuje izboljšan zaslon za izbiro iskalnikov in spletnih brskalnikov v Chromu in Pixlu, ki se postopoma uvaja na vseh napravah s sistemom Android. Na izboljšanem zaslonu je uporabnikom na voljo povsem naključen seznam razpoložljivih alternativnih storitev. Komisija še naprej sodeluje v regulativnem dialogu s podjetjem Alphabet o uvedbi zaslonov za izbiro in ukrepih, ki se izvajajo v zvezi z enostavnim spreminjanjem privzetih nastavitev in odstranjevanjem aplikacij.

(37) Podjetje Microsoft je v svojem operacijskem sistemu Windows omogočilo odstranitev svojih aplikacij za spletni brskalnik in spletne iskalnike. Prav tako je opustilo priporočila v različnih okoljih sistema Windows, naj se brskalnik Edge nastavi kot privzeti spletni brskalnik za uporabnike v Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: EGP). Komisija pregleduje načrt podjetja Microsoft za izpolnjevanje obveznosti, saj želi zagotoviti, da učinkovito izpolnjuje vse vidike svojih obveznosti.

(38) Splošni rezultat tega je, da se ustvarja več tržnih priložnosti, saj lahko končni uporabniki v EGP učinkoviteje odkrivajo in nameščajo alternativne možnosti ter jih po želji določijo kot privzeto izbiro. Poleg tega Komisija še naprej ocenjuje, ali so potrebne nadaljnje izboljšave, da se omogoči resnična izbira.

Usmerjanje

(39) Komisija je 25. marca 2024 začela preiskavi v zvezi s podjetjema Apple in Alphabet, ki zagotavljata glavna distribucijska kanala za programske aplikacije na mobilnih napravah v EGP. Preiskavi sta bili uvedeni, da bi se preučilo, ali sta vratarja izpolnila obveznost iz člena 5(4) akta o digitalnih trgih, v skladu s katero morata razvijalcem aplikacij – med katerimi je veliko evropskih malih in srednjih podjetij ter zagonskih podjetij – omogočiti, da potrošnike brezplačno „usmerjajo“ k ponudbam, ki niso del trgovin z aplikacijami v lasti teh dveh vratarjev.

(40) Komisija je 24. junija 2024 podjetje Apple obvestila o svojem predhodnem stališču, da so njegove politike glede trgovine App Store v nasprotju z aktom o digitalnih trgih, ker omejujejo razvijalce aplikacij, ki pri potrošnikih promovirajo zunanje ponudbe in vsebine, s tem pa končne uporabnike prikrajšajo za alternativne in morda cenejše možnosti nakupa.

Interoperabilnost

(41) Pravični in tekmovalni trgi se za uspeh zanašajo tudi na interoperabilnost, tako da

vratarji ne morejo izkoriščati svojih dvojnih vlog[39], ki temeljijo na integraciji izdelkov, in s tem zatirati konkurence. Komisija poskuša z lajšanjem dostopa alternativnih ponudnikov do kritičnih funkcij vratarjev ohraniti zmožnosti teh alternativnih ponudnikov, da konkurirajo z nadaljnjimi inovacijami.

(42) Komisija je 19. septembra 2024 začela dva postopka za določitev ukrepov, da bi podjetju Apple pomagala pri izpolnjevanju njegovih obveznosti glede interoperabilnosti v skladu s členom 6(7) akta o digitalnih trgih. Prvi postopek se osredotoča na več elementov in funkcij povezljivosti v sistemu iOS, ki se večinoma uporabljajo za povezane naprave (npr. pametne ure ali slušalke) in s temi napravami. Drugi postopek se osredotoča na proces, ki ga je podjetje Apple vzpostavilo za obdelavo zahtev za interoperabilnost, ki jih za sistema iOS in iPadOS predložijo razvijalci in tretje osebe. Komisija je 19. decembra 2024 podjetju Apple poslala predhodne ugotovitve v zvezi s postopkoma za določitev ukrepov in hkrati začela dve s tem povezani javni posvetovanji.

(43) Neobstoj interoperabilnosti vratarjem, ki zagotavljajo storitve sporočanja, omogoča tudi, da izkoristijo močne mrežne učinke, ki ovirajo zamenjavo ter omejujejo izbiro potrošnikov in tekmovalnost. V tem okviru Komisija spremlja napredek podjetja Meta pri zagotavljanju interoperabilnosti aplikacij WhatsApp in Messenger v skladu z njegovo obveznostjo iz akta o digitalnih trgih. Podjetje Meta je na podlagi povratnih informacij Komisije in tretjih oseb nekoliko spremenilo svojo rešitev. Komisija spremlja ta razvoj, da bi se zainteresiranim tretjim osebam zagotovila učinkovita interoperabilnost z aplikacijama WhatsApp in Messenger.

Alternativni distribucijski kanali

(44) Zagotavljanje tekmovalnosti pri distribuciji aplikacij in trgovinah z aplikacijami poslovnim uporabnikom daje svobodo pri odločanju, katere kanale želijo uporabiti za distribucijo svojih aplikacij, končnim uporabnikom pa svobodo pri dostopu do teh aplikacij ali trgovin z aplikacijami zunaj jedrnih platformnih storitev vratarja. Da bi se zagotovila tekmovalnost, ki poslovnim in končnim uporabnikom omogoča večjo izbiro ter spodbuja inovacije, je treba vratarjem preprečiti, da bi končne uporabnike omejevali pri tem, do katerih aplikacij ali trgovin z aplikacijami lahko dostopajo.

(45) V praksi to pomeni, da mora podjetje Apple končnim uporabnikom naprav iPhone omogočiti namestitev aplikacij na način, ki ne vključuje njegove trgovine App Store, na primer z namestitvijo in uporabo trgovin z aplikacijami tretjih oseb ter neposrednim prenosom aplikacij s spleta. Obveznosti iz akta o digitalnih trgih, ki za podjetje Apple veljajo od marca 2024, so privedle do tega, da je bilo v Evropski uniji uvedenih več trgovin z aplikacijami tretjih oseb, kot so AltStore, Aptoide in Epic.

(46) Čeprav gre za pozitiven razvoj, je Komisija v prizadevanju za učinkovito tekmovalnost 24. junija 2024 začela preiskavo v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti podjetja Apple iz akta o digitalnih trgih glede pogodbenih pogojev, ki jih je to podjetje naložilo razvijalcem, ki želijo zagotavljati trgovine z aplikacijami tretjih oseb ali ponujati svoje aplikacije prek takih trgovin. V okviru preiskave se obravnavajo zlasti: predlagana pristojbina podjetja Apple za osnovno tehnologijo, v skladu s katero morajo razvijalci trgovin z aplikacijami tretjih oseb in aplikacij tretjih oseb za vsako nameščeno aplikacijo plačati pristojbino v višini 0,50 EUR; večstopenjsko uporabniško izkušnjo, ki jo podjetje Apple nalaga uporabnikom, če želijo prenesti in namestiti alternativne trgovine z aplikacijami ali aplikacije v sistemu iOS, ter zahteve za upravičenost

[39] Vratarji imajo lahko dve povezani vlogi, tako da so na primer ponudnik kritične storitve in hkrati konkurent na istem trgu. Vratar v „dvojni vlogi“ lahko svoj nadzor nad bistvenimi funkcijami izkoristi tako, da daje prednost svojim izdelkom ali storitvam, s tem pa ovira konkurenco alternativnih ponudnikov.

razvijalcev, da lahko v sistemu iOS ponujajo alternativne trgovine z aplikacijami ali neposredno distribuirajo aplikacije s spleta.

(47) Tako kot podjetje Apple mora tudi podjetje Alphabet zagotoviti, da so v njegovem operacijskem sistemu Android učinkovito omogočeni alternativni viri distribucije aplikacij. Komisija še naprej sodeluje s podjetjem Alphabet in zainteresiranimi tretjimi osebami, da bi se odpravili morebitni pomisleki o tem, ali podjetje Alphabet glede pogojev operacijskega sistema Android dejansko izpolnjuje obveznosti iz akta o digitalnih trgih.

c) **Pravično spletno iskanje**

(48) Zagotavljanje enakega obravnavanja in zaščita pred diskriminatornimi praksami sta med osnovnimi pogoji za pravično iskanje in tekmovalnost na trgih spletnih iskalnikov. Tako je cilj akta o digitalnih trgih zaščititi poslovne uporabnike pred nelojalno konkurenco storitev vratarjev ter drugim ponudnikom spletnih iskalnikov ponuditi več priložnosti za razvoj novih alternativ iskanja.

(49) Prepoved dajanja prednosti lastnim izdelkom in storitvam iz člena 6(5) akta o digitalnih trgih, ki velja za vratarje, je široka in se nanaša na vse oblike dajanja prednosti lastnim izdelkom in storitvam. Kar zadeva podjetje Alphabet, to zajema njegove storitve vertikalnega iskanja, ki so razvrščene ali vključene v rezultatih v iskalniku Google. To zajema tudi primere, ko podjetje Alphabet svoje storitve vsebin obravnava ugodneje kot druge ponudnike vsebin, ki so prav tako razvrščeni v rezultatih v iskalniku Google. Komisija je 25. marca 2024 začela postopek proti podjetju Alphabet zaradi pomislekov, da kot vratar daje prednost lastnim storitvam vertikalnega iskanja ali vsebin pred podobnimi konkurenti, dejavnimi na področjih, kot so gostinstvo in hotelirstvo, potovanja, e-trgovanje ali ustvarjanje vsebin, s čimer krši člen 6(5) akta o digitalnih trgih.

(50) Poleg tega člen 6(11) akta o digitalnih trgih določa, da morajo iskalniki, navedeni v sklepih o imenovanju vratarjev, podatke o klikih in poizvedbah izmenjevati z alternativnimi ponudniki iskalnikov. Namen te obveznosti je spodbujati tekmovalnost iskalnikov tretjih oseb.

(51) Marca 2024 je podjetje Alphabet predlagalo rešitev za licenciranje podatkov, da bi izpolnilo obveznost iz akta o digitalnih trgih glede izmenjave podatkov o razvrstitvi, poizvedbah, klikih in ogledih. Komisija trenutno ocenjuje skladnost te rešitve za licenciranje s členom 6(11) akta o digitalnih trgih. Komisija je bila v zvezi s to zadevo v stiku s podjetjem Alphabet in morebitnimi upravičenci. Razpravljala je tudi o pogojih za učinkovito izmenjavo podatkov v skladu s členom 6(11) akta o digitalnih trgih z organi za varstvo podatkov, zlasti v okviru skupine na visoki ravni.

d) **Spletne tržnice**

(52) Cilj pravičnega in tekmovalnega poslovnega okolja za spletne tržnice in spletno posredništvo se uresničuje z več določbami akta o digitalnih trgih, kot so določbe o prepovedi paritetnih klavzul, prepovedi dajanja prednosti lastnim izdelkom in storitvam v razvrstitvi, zmanjševanju nepoštenih podatkovnih prednosti ter spodbujanju dostopa do podatkov in prenosljivosti za uporabnike.

(53) Z aktom o digitalnih trgih so prepovedane vse oblike paritete (ozke ali široke), kar zajema poslovne prakse, ne le ceno, in vključuje morebitne ukrepe, ki bi imeli enak učinek kot paritetna klavzula. Tako lahko poslovni uporabniki razlikujejo med poslovnimi pogoji na različnih distribucijskih kanalih. Cilj akta o digitalnih trgih je torej odpraviti ovire, povezane s paritetami, kar zadeva možnosti poslovnih uporabnikov, da ponujajo blago ali storitve prek alternativnih platform in neposrednih

prodajnih kanalov. Taka prepoved velja za vsak ukrep, ki učinkuje enako kot paritetne klavzule, na primer zvišane provizije ali umik ponudb poslovnih uporabnikov s seznama.

(54) V zvezi s tem je podjetje Booking navedlo[40], da je zaradi izpolnjevanja obveznosti iz akta o digitalnih trgih, prvič, v svojih splošnih pogojih EGP umaknilo s seznama ozemelj, za katera veljajo zahteve glede paritete, in, drugič, uvedlo posodobljeno različico teh pogojev, ki se ne sklicuje več na pariteto[41]. Podjetje Booking je navedlo še, da je prenehalo uporabljati zunanje cene kot podlago za svoje premijske programe.

(55) Podjetje Amazon je poročalo, da glede na oceno, ki jo je izvedlo samo, ni uporabilo paritetnih klavzul, ki bi bile nezdružljive z aktom o digitalnih trgih. Drugi vratarji so poročali o v prihodnost usmerjenih mehanizmih za izpolnjevanje obveznosti, s katerimi naj bi se v prihodnosti preprečila uvedba obveznosti glede paritete za poslovne uporabnike[42]. Komisija bo še naprej spremljala in ocenjevala, ali se zadevne obveznosti iz akta o digitalnih trgih učinkovito izpolnjujejo, ali obstaja tveganje izogibanja in ali vratarji morda uporabljajo alternativne ukrepe s podobnim učinkom.

(56) Podobno kot prepoved, ki se uporablja za spletno iskanje, tudi za spletne posredniške storitve velja prepoved dajanja prednosti lastnim izdelkom in storitvam iz akta o digitalnih trgih. To naj bi zagotovilo pravične in tekmovalne spletne tržnice za tisoče poslovnih uporabnikov, ki neposredno konkurirajo izdelkom in storitvam vratarjev na njihovih platformah. To pa koristi tudi končnim uporabnikom, ki lahko tako na platformah vratarjev najdejo širši izbor izdelkov in storitev. Kot je bilo napovedano 25. marca 2024, Komisija izvaja predhodne preiskovalne ukrepe za oceno, ali podjetje Amazon izpolnjuje obveznosti iz akta o digitalnih trgih v zvezi z morebitnimi praksami dajanja prednosti lastnim izdelkom in storitvam.

3. Informacije o koncentracijah

(57) V skladu s členom 14 akta o digitalnih trgih morajo vratarji Komisijo obvestiti o vsaki nameravani koncentraciji, kadar subjekti, ki se združujejo, ali cilj koncentracije zagotavljajo jedrne platformne storitve ali druge storitve v digitalnem sektorju ali omogočajo zbiranje podatkov.

(58) Komisija je leta 2024 od vratarjev prejela 15 predložitev o nameravanih koncentracijah. Za devet od teh predložitev[43] so bili na spletišču Komisije objavljeni nezaupni povzetki informacij, ki so jih vratarji predložili v skladu s členom 14 akta o digitalnih trgih, skupaj z datumom uradnega obvestila in identiteto podjetij.

(59) Več predložitev, prejetih v skladu s členom 14 akta o digitalnih trgih, se je nanašalo na sporazume za pridobitev talentov, tj. prakso, ki se v angleščini imenuje „acqui-hiring“[44]. Takšne transakcije so lahko v različnih oblikah. Običajno vključujejo pogodbe o zaposlitvi ključnega osebja v ciljnem podjetju, vendar ne vključujejo vedno odkupa delnic ali sredstev ciljnega podjetja. Ni vedno jasno, ali transakcija za pridobitev talentov pomeni koncentracijo v smislu člena 3 Uredbe (ES) 139/2004, zato

[40] bookingholdings.com/wp-content/uploads/2024/11/DMA-Compliance-Report.pdf.
[41] Ta različica je bila novembra 2024 poslana poslovnim uporabnikom in napovedana na delavnici o izpolnjevanju obveznosti.
[42] V povezavi s členom 5(3) akta o digitalnih trgih je podjetje Alphabet opredelilo tudi ustrezne pogodbe v zvezi z aplikacijama Play Store in Maps, ki so morda vsebovale paritetne klavzule. Za take pogodbe je v začetku leta 2024 poslalo izjavo o odpovedi. Podjetje Apple je v zvezi s svojo aplikacijo App Store menilo, da je bila s členom 5(3) skladna že pred 7. marcem 2024.
[43] Preostale predložitve za leto 2024 bodo sproti objavljene leta 2025, in sicer ne prej kot štiri mesece po prejemu informacij.
[44] Glej na primer Microsoft/Inflection AI, Inc., poročilo v skladu s členom 14 akta o digitalnih trgih z dne 17. oktobra 2024.

je morda potrebna poglobljena analiza vsakega primera posebej[45].

(60) S členom 14 akta o digitalnih trgih se povečuje preglednost nad prevzemi s strani vratarjev, Komisiji pa omogoča, da opredeli širše trende prevzemov v digitalnem sektorju. Poleg tega Komisija z državami članicami izmenjuje informacije o prevzemih. Države članice pa lahko te informacije nato uporabijo za nadzor nad združitvami na nacionalni ravni. Kadar imajo države članice nacionalno pristojnost, lahko pristojni državni organi koncentracije še vedno predložijo Komisiji.

IV. OCENA REVIDIRANEGA OPISA TEHNIK OBLIKOVANJA PROFILOV POTROŠNIKOV

(61) V skladu s členom 15 akta o digitalnih trgih morajo vratarji Komisiji predložiti neodvisno revidiran opis vseh tehnik oblikovanja profilov potrošnikov, ki jih uporabljajo v svojih jedrnih platformnih storitvah, navedenih v njihovih sklepih o imenovanju v skladu s členom 3(9) akta o digitalnih trgih. Objavili naj bi tudi pregled opisa. Rok za predložitev revidiranih opisov in objavo pregleda je šest mesecev po sklepu o imenovanju. Nato morajo vratarji te dokumente letno posodabljati.

(62) Komisija je bila v okviru predhodnih razprav o izpolnjevanju obveznosti pripravljena vratarjem zagotoviti smernice in jim svetovati pri pripravi na njihove obveznosti poročanja.

(63) Šest vratarjev, imenovanih 5. septembra 2023, je moralo Komisiji predložiti revidiran opis svojih poročil in objaviti ustrezne javne preglede do 7. marca 2024. Komisija je do tega datuma prejela revidirane opise takih poročil od podjetij Alphabet, Amazon, Apple, Meta in Microsoft. Revidiran opis podjetja ByteDance je z nekaj zamude, o kateri je bila Komisija predhodno obveščena, sledil 9. aprila 2024. Podjetje Booking Holdings, imenovano 13. maja 2024, je predložilo revidiran opis in objavilo ustrezni javni pregled 13. novembra 2024. Komisija je v skladu s členom 15(1) akta o digitalnih trgih vse revidirane opise pravočasno poslala Evropskemu odboru za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: EOVP).

(64) Komisija je vratarjem zagotovila povratne informacije o njihovih revidiranih poročilih in bo nadaljevala analizo vsega gradiva, ki so ji ga predložili v skladu s členom 15 akta o digitalnih trgih. Po potrebi bo razmislila o nadaljnjih ukrepih, na primer o posodobitvi predloge[46]. Prav tako bo z EOVP in skupino na visoki ravni še naprej razpravljala o členu 15 akta o digitalnih trgih kot potencialnem področju interesa, med drugim za evropske in nacionalne organe za varstvo podatkov in organe za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov.

V. SODELOVANJE MED KOMISIJO IN NACIONALNIMI ORGANI

(65) Akt o digitalnih trgih določa splošna načela, ki urejajo njegovo medsebojno učinkovanje z drugimi ustreznimi pravnimi instrumenti Unije, kot so konkurenčno pravo, pravo o varstvu podatkov in pravo o varstvu potrošnikov. Ta načela so opisana v členu 1(5) in (6) akta o digitalnih trgih. Poleg tega člen 37 akta o digitalnih trgih določa, da morajo Komisija in države članice tesno sodelovati pri izvršilnih ukrepih in jih usklajevati, da bi zagotovile skladno, učinkovito in dopolnilno izvrševanje. V skladu s členom 38 akta o digitalnih trgih morajo Komisija in nacionalni pristojni organi, ki izvršujejo pravila o konkurenci, med seboj sodelovati prek Evropske mreže

[45] Komisija je na primer v zadevi Microsoft/Inflection ugotovila, da je transakcija vključevala vsa potrebna sredstva za prenos tržnega položaja podjetja Inflection na podjetje Microsoft, in sklenila, da transakcija pomeni koncentracijo v skladu s členom 3 Uredbe (ES) št. 139/2004. Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_4727.

[46] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/system/files/2023-12/Article%2015%20DMA%20Template%20%28consumer%20profiling%20report%29.pdf.

za konkurenco.

(66) Komisija je v skladu s členom 38 akta o digitalnih trgih tesno sodelovala in se usklajevala z nacionalnimi pristojnimi organi prek Evropske mreže za konkurenco, s čimer se je nadaljevala dolga zgodovina tesnega sodelovanja v tem okviru, ki traja že več kot 20 let. Natančneje, Komisija in nacionalni pristojni organi so se med seboj sistematično obveščali o svojih izvršilnih ukrepih v skladu s členom 38(1) akta o digitalnih trgih. Zaradi te izmenjave informacij in delovanja Evropske mreže za konkurenco so Komisija in nacionalni pristojni organi v letu 2024 dobro in učinkovito sodelovali in se usklajevali.

(67) Komisija je leta 2024 od nacionalnih pristojnih organov prejela eno uradno obvestilo v skladu s členom 38(2) akta o digitalnih trgih o tem, da nameravajo začeti preiskavo v zvezi z vratarjem na podlagi nacionalne zakonodaje, navedene v členu 1(6) akta o digitalnih trgih, in dve uradni obvestili v skladu s členom 38(3) akta o digitalnih trgih o tem, da nameravajo vratarjem naložiti obveznosti na podlagi iste zakonodaje. Ta uradna obvestila so bila predložena poleg uradnih obvestil nacionalnih pristojnih organov v skladu z Uredbo št. 1/2003.

VI. SKUPINA NA VISOKI RAVNI ZA AKT O DIGITALNIH TRGIH[47]

(68) Skupina na visoki ravni za akt o digitalnih trgih je bila ustanovljena s sklepom Komisije z dne 23. marca 2023, in sicer na podlagi člena 40 akta o digitalnih trgih[48]. Skupino sestavljajo evropski organi in mreže, opredeljeni v aktu o digitalnih trgih, ustanovljena pa je bila kot skupina strokovnjakov v skladu s Sklepom Komisije o določitvi horizontalnih pravil za ustanovitev in delovanje strokovnih skupin Komisije[49]. Skupini na visoki ravni predseduje Komisija, ki zagotavlja tudi storitve sekretariata. Cilj skupine je podpreti usklajeno in učinkovito izvajanje akta o digitalnih trgih in drugih sektorskih predpisov, ki se uporabljajo za vratarje.

(69) Skupina na visoki ravni ima tudi pomembno vlogo pri opredeljevanju in ocenjevanju medsebojnega učinkovanja akta o digitalnih trgih in sektorskih pravil. Poleg tega lahko Komisija med morebitnimi preiskavami trga v zvezi z novimi storitvami in praksami izkoristi strokovno znanje ustreznih sektorskih organov in mrež[50].

(70) Leta 2024 so bile ustanovljene tri tematske podskupine, ki se osredotočajo na obveznosti v zvezi s podatki, člen 7 akta o digitalnih trgih (interoperabilnost) in umetno inteligenco[51]. Skupaj z marčevsko plenarno sejo so se vse tri skupine sestale sedemkrat[52].

(71) Kar zadeva delo na plenarnih sejah, so člani skupine na visoki ravni potrdili svojo prvo skupno izjavo, v kateri so poudarili stališče skupine na visoki ravni o umetni inteligenci. V izjavi je pojasnjeno, da bodo za umetnointeligenčne sisteme, če bodo vključeni v jedrne platformne storitve imenovanih vratarjev, veljale obveznosti iz akta o digitalnih trgih[53].

---

[47] V okviru akta o digitalnih trgih skupina na visoki ravni za akt o digitalnih trgih ustreza skupini regulatorjev digitalnega sektorja na visoki ravni.
[48] https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-03/High_Level_Group_on_the_DMA_0.pdf.
[49] Sklep Komisije C(2016) 3301 final o določitvi horizontalnih pravil za ustanovitev in delovanje strokovnih skupin Komisije.
[50] Prav tam. Člen 40(7).
[51] Delo podskupin poteka v skladu s posamičnimi pristojnostmi.
[52] Več podrobnosti o posamezni plenarni seji skupine na visoki ravni ali seji podskupine, vključno z dnevnimi redi in zapisniki sej, je na voljo na: https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3904&fromMembers=true&memberType=5&memberId=111640.
[53] Poleg tega so v dokumentu opredeljeni smernice za sodelovanje in ključna področja, pomembna za umetno inteligenco, za katera je treba zagotoviti dopolnilno spremljanje in usklajeno izvrševanje.

(72) Zaradi pomembnega razvoja na področju umetne inteligence je bila ustanovljena podskupina za umetno inteligenco, ki se je prvič sestala oktobra 2024. To je bila priložnost za povabilo vratarjem, naj predstavijo svoje pobude na področju umetne inteligence in odgovorijo na vprašanja članov skupine na visoki ravni[54]. Tudi Urad Unije za umetno inteligenco je dobil priložnost, da predstavi akt o umetni inteligenci in odbor za umetno inteligenco, člani skupine na visoki ravni pa so razpravljali o tekočem delu na področju umetne inteligence, ki poteka v okviru njihovih mrež ali organov.

(73) Podskupina za obveznosti v zvezi s podatki se je leta 2024 sestala štirikrat[55]. Ključna prednostna področja so vključevala obveznost pridobitve soglasja za združevanje podatkov med storitvami, navedenimi v sklepih o imenovanju vratarjev, in ločenimi storitvami, kot je določeno v členu 5(2) akta o digitalnih trgih, vključno z izvajanjem s strani podjetja Meta ter medsebojnim učinkovanjem te določbe in splošne uredbe o varstvu podatkov[56]. Po tem, ko so bile pristojnosti članov skupine na visoki ravni razširjene, je tudi ta podskupina po drugem sestanku dobila večje pristojnosti[57]. Njene pristojnosti zdaj zajemajo tudi delo Komisije v zvezi z dostopom do podatkov in njihovo prenosljivostjo ter izmenjavo podatkov o razvrstitvi, poizvedbah, klikih in ogledih s spletnimi iskalniki. Razprave so se nadalje dotaknile poročil o oblikovanju profilov potrošnikov, ki so jih vratarji predložili na podlagi akta o digitalnih trgih in skupnih smernic EOVP – skupne smernice Komisije o medsebojnem učinkovanju splošne uredbo o varstvu podatkov in akta o digitalnih trgih, pri čemer je bil slednji predstavljen tudi v podskupini iz člena 7.

(74) Poleg tega se je aprila in septembra 2024 sestala podskupina iz člena 7, v okviru katere so se razprave osredotočale na najnovejši razvoj v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti imenovanih vratarjev glede medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke,[58] vključno z referenčno ponudbo in učinkovitimi mehanizmi za odkrivanje uporabnikov.

(75) Ključna ugotovitev, poudarjena tako na plenarni ravni kot na ravni podskupin, je, da je treba zagotoviti nemoteno sodelovanje med različnimi instrumenti politike in preprečiti vratarjem, da bi se z izkoriščanjem ene politike izognili drugi. V prihodnje bodo formati skupine na visoki ravni olajšali potrebno sodelovanje in usklajevanje za zagotovitev, da bo izvrševanje akta o digitalnih trgih še naprej zanesljivo in predvidljivo.

[54] Predstavniki podjetij Apple, Microsoft in Meta so se seje udeležili osebno, podjetje Alphabet pa je članom skupine na visoki ravni poslalo informativni dopis.
[55] Februarja, aprila, septembra in oktobra 2024.
[56] V zvezi s tem je Evropski odbor za varstvo podatkov predstavil Mnenje 08/2024, sprejeto 17. aprila 2024, o veljavni privolitvi v okviru modelov „privoli ali plačaj“, ki jih izvajajo velike spletne platforme.
[57] Tako da poleg člena 5(2) zajemajo tudi člen 6(9), (10) in (11).
[58] „Povrhnje sporočilne storitve (storitve OTT)“ ali preprosto „aplikacije za pošiljanje sporočil“.